

ISSN 2535-0358

ПОЛИТИКА И СИГУРНОСТ

POLITICS & SECURITY

ГОДИНА IV • БРОЙ 3 • 2020

YEAR IV • ISSUE 3 • 2020

Издание на Висшето училище по сигурност и икономика – Пловдив

Edition of Higher School of Security and Economics – Plovdiv

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

проф. д.п.н. Георги МАНОЛОВ – *отговорен редактор*; акад. чл.-кор. проф. д.с.н. Димитър ДИМИТРОВ – *заместник-редактор*; доц. д-р Блага БЛАГОЕВА – *заместник-редактор*; доц. д-р Людмила ДИКОВА – *научен секретар*; проф. д.п.н. Трендафил МИТЕВ; проф. д.т.н. Стамен СТАМОВ; проф. д-р Томо БОРИСОВ; проф. д-р Михаил МИХАЙЛОВ; проф. д-р Никифор СТЕФАНОВ; проф. д-р Милена ТЕПАВИЧАРОВА; доц. д-р Снежана ДИМИТРОВА; доц. д-р Петър НЕНКОВ

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

акад. чл.-кор. проф. д.с.н. Димитър ДИМИТРОВ, чл.-кор. проф. д.с.н. Стоян МИХАЙЛОВ, проф. д.п.н. Трендафил МИТЕВ, проф. д-р Дончо ГРАДЕВ, проф. д.п.н. Георги МАНОЛОВ, проф. д-р Никифор СТЕФАНОВ, проф. д-р Томо БОРИСОВ, проф. д-р Ненко ДОЙКОВ, проф. д.т.н. Стамен СТАМОВ, проф. д-р Димитър РАДЕВ, проф. д-р Нели БЕНЧЕВА, проф. д.и.н. Димитър КОСТОВ, проф. д-р Атанас ЛЬОНДЕВ, проф. д-р Гарабед МИНАСЯН, проф. д-р Михаил МИХАЙЛОВ, проф. д.и.н. Димитър ЙОНЧЕВ, проф. д-р Франсоа БЛАН (Франция), проф. д.и.н. Динара ОРЛОВА (Русия), проф. д-р Любиша МИТРОВИЧ (Сърбия), проф. Никос ГУСГУНИС (Гърция), доц. д-р Блага БЛАГОЕВА, доц. д-р Мария СЕРАФИМОВА, проф. д-р Милена ТЕПАВИЧАРОВА, доц. д-р Валентина АЛЕКСИЕВА, доц. д-р Петър НЕНКОВ, доц. д-р Пламен СЛАВОВ

EDITORIAL ADVISORY BOARD

Prof. Georgi MANOLOV, DPS – *Editor-in-chief*; Acad. Corr. mem. Prof. Dimitar DIMITROV, DSS – *Deputy editor*; Assoc. Prof. Blaga BLAGOEVA, PhD – *Deputy editor*; Assoc. Prof. Lyudmila DIKOVA, PhD – *Scientific secretary*; Prof. Trendafil MITEV, DPS; Prof. Stamen STAMOV, DTS; Prof. Tomo BORISOV, PhD; Prof. Mihail MIHAYLOV, PhD; Prof. Nikifor STEFANOV, PhD; Prof. Milena TEPAVICHAROVA, PhD; Assoc. Prof. Snezhana DIMITROVA, PhD; Assoc. Prof. Petar NENKOV, PhD

EDITORIAL BOARD

Acad. Corr. mem. Prof. Dimitar DIMITROV, DSS; Corr. mem. Prof. Stoyan MIHAYLOV, DSS; Prof. Trendafil MITEV, DPS; Prof. Doncho GRADEV, PhD; Prof. Georgi MANOLOV, DPS; Prof. Nikifor STEFANOV, PhD; Prof. Tomo BORISOV, PhD; Prof. Nenko DOYKOV, PhD; Prof. Stamen STAMOV, DTS; Prof. Dimitar RADEV, PhD; Prof. Neli BENCHEVA, PhD; Prof. Dimitar KOSTOV, DES; Prof. Atanas LYONDEV, PhD; Prof. Garabed MINASYAN, PhD; Prof. Mihail MIHAYLOV, PhD; Prof. Dimitar YONCHEV, DES; Prof. François BLANC, DSS (France); Prof. Dinara ORLOVA, DES (Russia); Prof. Ljubiša MITROVIĆ, PhD (Serbia); Prof. Nikos GUSGUNIS (Greece); Assoc. Prof. Blaga BLAGOEVA, PhD; Assoc. Prof. Maria SERAFIMOVA, PhD; Prof. Milena TEPAVICHAROVA, PhD; Assoc. Prof. Valentina ALEKSIEVA, PhD; Assoc. Prof. Petar NENKOV, PhD; Assoc. Prof. Plamen SLAVOV, PhD

Редакционният съвет и Редколегията на списанието не носят отговорност за изказаните тези и цитати на източници от различните автори.

© Списание „Политика и сигурност“, година IV, брой 3, 2020

© Издание на Висшето училище по сигурност и икономика, Пловдив, 2020

© Печат и подвързия: Издателски комплекс ВУСИ, 2020

ISSN 2535-0358

СЪДЪРЖАНИЕ

НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН РЕД

Проф. д-р Иво Великов

ЧУВСТВИТЕЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ 7

Д-р Валентина Хорозова

ПЕРСОНАЛНАТА СИГУРНОСТ – ЕЛЕМЕНТ ОТ СИСТЕМАТА
ЗА ЗАЩИТА НА КЛАСИФИЦИРАНАТА ИНФОРМАЦИЯ 24

Докторант Божидар Боев

ОПТИМИЗИРАН МОДЕЛ НА ГРАНИЧЕН КОНТРОЛ
НА ВЪНШНИТЕ ЗА ЕС ГРАНИЦИ..... 33

ПОЛИТИКА

Гл.ас. д-р Иван Винаров

ПРЯКАТА ДЕМОКРАЦИЯ И РЕФЕРЕНДУМЪТ – ФУНДАМЕНТИ
НА ПРЕДСТАВИТЕЛНАТА ДЕМОКРАЦИЯ. ЧАСТ II: РЕФЕРЕНДУМЪТ
КАТО ЯВЛЕНИЕ В СВЕТОВНАТА ПОЛИТИЧЕСКА ПРАКТИКА 45

ИКОНОМИКА

Проф. д-р Иванка Костова, гл. ас. Марин Братков,

Лилия Димитрова

БОРСОВАТА ТЪРГОВИЯ НА НЮЙОРКСКАТА ТЪРГОВСКА БОРСА
(СМЕ GROUP) ПРЕЗ 2019 Г. 60

Д-р Максим Алашки

СТАРТЪП – НЕЩО НОВО ИЛИ ПОЗНАТО, НО НАРИЧАНО ПО ДРУГ НАЧИН..... 73

ФИНАНСИ

Д-р Мартин Димитров

ВЛОШАВАНЕТО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ НА РЕДИЦА ДЪРЖАВИ
ОТ ЕС УВЕЛИЧАВА УЯЗВИМОСТТА ПРИ КРИЗИ 82

УПРАВЛЕНИЕ

Стоян Стоянов

УПРАЖНЯВАНЕ НА КОНТРОЛ

В КАЧЕСТВОТО НА РЪКОВОДЕН СЛУЖИТЕЛ ОТ МВР 93

ИСТОРИЯ

Докторант Георги Станков

106 ГОДИНИ ПО-КЪСНО: ИЗСЛЕДВАНЕ НА ИСТОРИЧЕСКАТА ТРАВМА

КАТО ФЕНОМЕН112

Социология

Докторант Иван Димитров

ЕМПИРИЧНО СОЦИОЛОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ

СРЕД ПОЛИЦЕЙСКИ СТРУКТУРИ ОТНОСНО НИВОТО НА ЗАЩИТА

НА ПУБЛИЧНИ ЛЕСНОУЯЗВИМИ ЦЕЛИ ОТ ТЕРОРИСТИЧНИ АТАКИ.....146

CONTENTS

NATIONAL SECURITY AND PUBLIC ORDER

Prof. Ivo Velikov, PhD

SENSITIVE INFORMATION 7

Valentina Horozova, PhD

PERSONAL SECURITY – AN ELEMENT OF THE SYSTEM
FOR PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION 24

Bozhidar Boev, PhD student

OPTIMIZED MODEL OF BORDER CONTROL AT EU EXTERNAL BORDERS..... 33

POLITICS

Chief Ass. Ivan Vinarov, PhD

DIRECT DEMOCRACY AND REFERENDUM – FUNDAMENTALS
OF REPRESENTATIVE DEMOCRACY. PART II: REFERENDUMS
AS A PHENOMENON IN THE GLOBAL POLITICAL PRACTICE..... 45

ECONOMICS

Prof. Ivanka Kostova, PhD, Chief Ass. Marin Bratkov,

Liliya Dimitrova

THE NEW YORK MERCANTILE EXCHANGE (CME GROUP) IN 2019..... 60

Maksim Alashki, PhD

START-UP – SOMETHING NEW OR KNOWN BUT OTHERWISE CALLED 73

FINANCE

Martin Dimitrov, PhD

DETERIORATING PUBLIC FINANCES IN A NUMBER OF EU COUNTRIES
INCREASE VULNERABILITY TO CRISES..... 82

MANAGEMENT

Stoyan Stoyanov

EXERCISING CONTROL IN THE CAPACITY
OF A SENIOR EMPLOYEE OF THE MINISTRY OF INTERIOR..... 93

HISTORY

Georgi Stankov, PhD student

106 YEARS LATER: A STUDY OF HISTORICAL TRAUMA AS A PHENOMENON112

SOCIOLOGY

Ivan Dimitrov, PhD student

AN EMPIRICAL SOCIOLOGICAL SURVEY OF POLICE STRUCTURES
ON THE LEVEL OF PROTECTION OF PUBLICLY VULNERABLE TARGETS
FROM TERRORIST ATTACKS146

ИЗИСКВАНИЯ

за представяне на статиите за сп. „Политика и сигурност“

РЪКОВОДСТВО ЗА АВТОРИТЕ

Настоящите насоки имат цел да улеснят авторите в подготвянето на техните текстове за приемане в списанието и евентуалното им публикуване. Опитът показва, че следвайки ги, те могат да си спестят много неудобства, позволявайки на издателите да работят бързо и качествено.

Основни изисквания

1. Технически изисквания

1.1. Авторите трябва да предоставят текста си на електронен и хартиен носител. Електронните файлове трябва да са в Word.doc формат. Три копия на хартиен носител трябва да бъдат предоставени в редакцията на списанието на адрес: 4004 Пловдив, бул. „Кукленско шосе“ № 13, списание „Политика и сигурност“, e-mail: pechat@vusi.bg.

1.2. Празни полета от по 2,5 см трябва да бъдат оставени от всички страни на текста (включително отгоре и отдолу).

1.3. Страниците НЕ трябва да бъдат номерирани.

1.4. Таблици, диаграми и други графични представяния се изисква да нямат фон, да бъдат черно-бели и вградени в текста като снимка или да бъдат представени като отделни файлове. Тяхното позициониране в текста трябва да е ясно обозначено от автора. Номерацията им да бъде с арабски цифри.

1.5. Текстът трябва да бъде внимателно проверен за грешки, преди да бъде представен за рецензия, редакция и публикуване. Текст, съдържащ множество правописни и граматически грешки, се връща на автора. Поправки и допълнения НЕ МОГАТ да се правят след предаване на статията.

1.6. Изисква се резюме на статията на български и английски език (до 200 думи).

1.7. Ръкописите да бъдат по стандарт А4, 1800 знака (на страница); Times New Roman 14 pt, междуредие 1,5. Максимален обем – 10 страници.

1.8. Дебатни статии, пояснения към предходни публикации, прегледи на книги и др. трябва да са в обем 2 – 5 страници.

2. Допълнителни изисквания

2.1. С цел спазване на изискванията за анонимност при депозиране на статията авторът я представя на електронен файл, несъдържащ каквито и да е индикации за неговата самоличност. Към него се добавя единствено броят на думите в текста (включително цитати и бележки). В допълнение се добавя писмо до редакторите, съдържащо име, лични и професионални координати (e-mail, адрес, тел., факс, моб. тел. и т.н.), кратка биографична справка и заглавие на текста.

2.2. Приемат се само непубликувани статии (текстът да не е бил публикуван със сходна форма или съдържание другаде и да не се намира в процес на оценка или публикация от друго научно списание), което авторите удостоверяват с декларация при депозирането на статията в сп. „Политика и сигурност“.

2.3. Задължение на автора е да притежава разрешение за цитиране на публикации, защитени от „Закона за авторското право“.

3. Начин на цитиране

3.1. В рамките на текста: например: Вж. някои бележки по... – В:... източника, както се цитира в библиографията, плюс страници; или Цит. по:... източника, както се цитира в библиографията; или с отправка към забележка под линия; или с отправка към номерацията в библиографията, например [3: 56], като 3 е номерът на цитирания източник, а 56 е страницата в него; или (Кун, Т. 1996: 48). При цитиране на източника в библиографията страниците не се отбелязват. Когато даден източник се посочва в текста или под линия без библиографско цитиране, заглавието на произведението се пише в кавички.

3.2. Обща библиография: Представя се по азбучен ред в края на статията (откъдето се взема съответният номер за цитиране в текста в квадратни скоби) в следния вид:

– ЗА КНИГА:

Кун, Т. Структура на научните революции. София: Петър Берон, 1996.

В случай, че авторите са повече от един:

Von Neumann, J. and O. Morgestern. Theory of Games and Economic Behavior. New Jersey: Princeton University Press, 1944.

– ЗА ПУБЛИКАЦИЯ В СПИСАНИЕ ИЛИ СБОРНИК НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

Михайлов, Ст. Косвената анкета като метод в социологическите изследвания. – В: *Поглед върху социологията днес*. София: Наука и изкуство, 1969, с. 18.

– ЗА ПУБЛИКАЦИЯ В СПИСАНИЕ ИЛИ СБОРНИК НА ЧУЖД ЕЗИК:

Smith, M. P. Postmodernism, Urban Ethnography, and the New Social Space of Ethnic Identity. – In: *Theory and Society*, vol. 21, No. 4, 1992, p. 493 – 531 (или р. 493).

– ЗА ПУБЛИКАЦИЯ В ИНТЕРНЕТ:

Грозев, К. Светът, ЕС, евроото и дълговият проблем. [онлайн]. [прегледан 23.03.2019]. <http://www.transmedia.bg/342>.

ЗАБЕЛЕЖКА: Страници се посочват само когато цитираният автор е включен в списание, сборник или интернет сборен източник.

**Списание „Политика и сигурност“
Година IV, бр. 3, 2020**

Висше училище по сигурност и икономика – Пловдив
4004 Пловдив, бул. „Кукленско шосе“ № 13
e-mail: pechat@vusi.bg; info@vusi.bg

Печат и подвързия: Издателски комплекс ВУСИ
Издателство • Дигитална печатница • Рекламно студио
e-mail: pechatnica@vusi.bg; тел.: 0882 392 740; 0888 042 437

**Politics & Security Journal
Year IV, Issue 3, 2020**

Higher School of Security and Economics – Plovdiv
13, Kuklensko shose, 4004 Plovdiv, Bulgaria
e-mail: pechat@vusi.bg; info@vusi.bg

Printing and binding: Publishing complex HSSE
Publishing house • Digital printing works • Ad Studio
e-mail: pechatnica@vusi.bg; tel.: +359 882 392 740; +359 888 042 437

ISSN 2535-0358